

LIETUVOS ADMINISTRACINIŲ GINČŲ KOMISIJA

SPRENDIMAS

2026 m. kovo 10 d. Nr. 21RE-231

(AG-106/03-2026)

Vilnius

Lietuvos administracinių ginčų komisija (toliau – Komisija), susidedanti iš Komisijos narių Edvardo Juciaus (Komisijos posėdžio pirmininkas ir pranešėjas), Vytauto Kurpuveso ir Ingos Morkvėnienės,

sekretoriaujant Ramūnei Misevičiūtei,

dalyvaujant viešosios įstaigos Lietuvos energetikos agentūros atstovui (duomenys neskelbtini), viešame Komisijos posėdyje žodinio proceso tvarka nuotoliniu vaizdo konferencijos būdu išnagrinėjo administracinį ginčą pagal pareiškėjo uždarnosios akcinės bendrovės (duomenys neskelbtini) skundą atsakovei viešajai įstaigai Lietuvos energetikos agentūrai dėl sprendimo panaikinimo ir įpareigojimo atlikti veiksmus.

Komisija

n u s t a t ė :

Pareiškėjas (duomenys neskelbtini) UAB (toliau – ir pareiškėjas, projekto vykdytojas) skundu Komisijos prašo: 1. Panaikinti viešosios įstaigos Lietuvos energetikos agentūros (toliau – ir atsakovė, LEA) 2026 m. sausio 9 d. sprendimą Nr. SD-479-(9.1 Mr) (toliau – ir Sprendimas) kaip neteisėtą ir nepagrįstą; 2. Įpareigoti LEA iš naujo nagrinėti pareiškėjo pateiktą mokėjimo prašymą ir priimti naują teisės aktų reikalavimus atitinkantį sprendimą; įpareigoti LEA įvykdyti kitą Komisijos nurodymą, užtikrinant padaryto pažeidimo pašalinimą.

Pareiškėjas paaiškino, kad per paraiškų el. formų surinkimo įrankį *Submittable* LEA 2024 m. rugsėjo 4 d. pateikė paraišką finansuoti projektą pagal jungtinio projekto „Investicinė parama saulės elektrinėms sausumoje“ kvietimą Nr. 03-005-J-0001-J04, kuri buvo užregistruota LEA sistemoje kaip Paraiška Nr. 0006 (toliau – ir Pirminė paraiška). Joje kaip pareiškėjas buvo aiškiai nurodytas (duomenys neskelbtini), UAB, pateikti teisingi pareiškėjo identifikaciniai duomenys, projekto aprašymas, planuojamos investicijos, finansavimo prašymo suma bei visi kiti esminiai duomenys. Pateikęs Pirminę paraišką, Pareiškėjas 2024 m. rugsėjo 5 d. sudarė rangos sutartį dėl saulės elektrinės įrengimo, kurios numeris (duomenys neskelbtini) (toliau – Rangos sutartis, Sutartis). Nustačius, kad Pirminė paraiška buvo pateikta per kito naudotojo paskyrą ((duomenys neskelbtini)), pareiškėjas, siekdamas nedelsiant pašalinti išimtinai techninio pobūdžio pateikimo trūkumą bei pasikonsultavęs telefonu su LEA darbuotojais, 2024 m. spalio 1 d. pateikė Paraišką per kitą elektroninio pašto paskyrą ((duomenys neskelbtini)), kuri LEA informacinėje sistemoje buvo užregistruota kaip Paraiška Nr. 0476 (toliau – ir Pakartotinė paraiška arba Paraiška). Joje buvo nurodytas el. pašto adresas, kuriame buvo padaryta techninė rašybos klaida, t. y. vietoje teisingo adreso ((duomenys neskelbtini)) nurodytas ((duomenys neskelbtini)). Pakartotinė paraiška buvo pateikta nekeičiant projekto apimties, turinio, techninių sprendinių, finansinių rodiklių, prašomos finansavimo sumos ar kitų esminių duomenų – visa informacija išliko tapati Pirminėje paraiškoje pateiktai informacijai, skyrėsi tik paraiškos pateikimo techninis būdas, t. y. naudota kita elektroninio pašto paskyra. Ši aplinkybė patvirtina, kad pareiškėjo veiksmai buvo nukreipti tik į formalaus pateikimo trūkumo pašalinimą, o ne į naujos ar iš esmės pakeistos paraiškos pateikimą. Įvertinusi Pakartotinę paraišką ir prie jos pateiktus dokumentus, LEA 2025 m. sausio 20 d. priėmė sprendimą Nr. SD-848-(9.1 Mr) „Dėl saulės

elektrinės (-ių) įrengimo sausumoje paraiškos patvirtinimo ir finansavimo sąlygų“ pagal jungtinio projekto „Investicinė parama saulės elektrinėms sausumoje“ kvietimą Nr. 03-005-J-0001-J04 (toliau – ir Sprendimas dėl finansavimo, Raštas dėl finansavimo skyrimo), kuriuo pareiškėjo pateikta paraiška patvirtinta ir skirtas finansavimas; LEA aiškiai nurodė, kad Pakartotinė paraiška laikoma pateikta 2024 m. spalio 1 d., nustatė pareiškėjui finansavimo skyrimo sąlygas. Šio sprendimo priėmimas patvirtino, kad LEA, turėdama visą informaciją apie projekto turinį, pateikimo aplinkybes ir pareiškėjo pateiktus duomenis, pripažino projektą atitinkančiu finansavimo sąlygas ir sudarė pareiškėjui pagrįstus teisėtus lūkesčius, jog skirtas finansavimas bus išmokėtas laikantis nustatytos tvarkos. Pareiškėjas įgyvendino projektą ir 2025 m. gruodžio 30 d. pateikė LEA mokėjimo prašymą dėl skirtų finansinių lėšų išmokėjimo ir dokumentus, pagrindžiančius patirtas projekto įgyvendinimo išlaidas. LEA 2026 m. sausio 9 d. priėmė Sprendimą, kuriuo panaikino Sprendimą dėl finansavimo ir paliko nevertintą pareiškėjo pateiktą mokėjimo prašymą; nurodė, kad pareiškėjas neatitiko finansavimo sąlygų, nes projekto įgyvendinimas, LEA vertinimu, buvo pradėtas iki paraiškos pateikimo dienos, t. y. iki 2024 m. spalio 1 d., kadangi rangos sutartis dėl saulės elektrinės įrengimo buvo sudaryta 2024 m. rugsėjo 5 d.; konstatavo, kad pareiškėjas paraiškoje pateikė netikslią informaciją apie projekto įgyvendinimo pradžią ir šias aplinkybes kvalifikavo kaip pagrindą panaikinti Sprendimą dėl finansavimo ir atsisakyti vertinti mokėjimo prašymą.

LEA, priimdama Sprendimą, pažeidė Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatyme (toliau – VAI) įtvirtintus esminius viešojo administravimo principus ir sprendimų priėmimo reikalavimus. Sprendimas grindžiamas siauru ir formaliu vienos aplinkybės – Rangos sutarties sudarymo datos vertinimu, tačiau jame nėra pateikta teisinė analizė, paaiškinanti, kodėl techninis paraiškos pakartotinis pateikimas per kitą naudotojo paskyrą buvo prilygintas naujos paraiškos pateikimui materialiąja prasme ir kodėl buvo paneigtas Pirminės paraiškos pateikimo faktas. Tokiu būdu Sprendimas neatitinka VAI reikalavimo, kad administraciniai sprendimai būtų grindžiami visuma reikšmingų teisinių ir faktinių argumentų, o ne selektyviu atskirų aplinkybių pasirinkimu. Be to, LEA, panaikindama Sprendimą dėl finansavimo mokėjimo prašymo vertinimo stadijoje, nepagrindė, kodėl pasirinkta būtent tokia administracinė poveikio priemonė ir kodėl nebuvo taikomos švelnesnės alternatyvos, nors VAI reikalauja, kad administraciniai sprendimai būtų proporcingi siekiamiems tikslams. Sprendime nėra motyvų, leidžiančių patikrinti, ar LEA tinkamai pasvėrė pareiškėjo interesus, teisėtus lūkesčius ir viešąjį interesą. Atsižvelgiant į tai, daro išvadą, kad Sprendimas buvo priimtas pažeidžiant VAI 3 straipsnyje įtvirtintus teisėtumo, proporcingumo ir objektyvumo principus, 10 straipsnio 1, 2 dalyse nustatytus reikalavimus individualių administracinių aktų motyvavimui ir pagrindimui. Dėl šių priežasčių Sprendimas negali būti pripažintas teisėtu.

LEA netinkamai nustatė paraiškos pateikimo datą. Pareiškėjo vertinimu, LEA, nustatydamą paraiškos pateikimo datą, nepagrįstai ignoravo Pirminės paraiškos pateikimo faktą ir jos turinį, sutapatindama paraiškos pateikimo momentą išimtinai su Pakartotinės paraiškos data. Toks LEA veiksmas yra formalus ir neatitinka teismų praktikoje įtvirtinto „turinio prieš formą“ principo. Rėmėsi Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo (toliau – ir LVAT) praktika, kad nežymūs, neesminiai atitinkamo individualaus administracinio akto priėmimo procedūros pažeidimai, kurie neturi jokios įtakos sprendimo pagrįstumui, teismų praktikoje paprastai nelaikomi pagrindu pripažinti sprendimą neteisėtu ir jį panaikinti. Nagrinėjamu atveju, Pirminės paraiškos pateikimas per kito naudotojo paskyrą buvo išimtinai techninio pobūdžio trūkumas, neturėjęs įtakos nei paraiškos turiniui, nei projekto esmei, nei prašomos paramos apimčiai. Pakartotinė paraiška buvo pateikta tik siekiant pašalinti šį formalų trūkumą, nekeičiant jokios esminės informacijos, kaip tai patvirtina ir LVAT praktika, jog techninės klaidos yra tos, kurios nekeičia atsakovo priimtų sprendimų esmės. Todėl LEA sprendimas prilyginti Pakartotinės paraiškos pateikimą naujos paraiškos pateikimui materialiąja prasme yra nepagrįstas ir perteklinis formalizmas, pažeidžiantis gero administravimo principus. Atsižvelgiant į tai, LEA pasirinktas paraiškos pateikimo dienos aiškinimas neatitinka investicijų programos taisyklių tikslo – užtikrinti, kad projektai nebūtų pradėti iki kreipimosi dėl finansavimo, ir sudaro prielaidas paneigti faktinį pareiškėjo kreipimosi dėl paramos momentą vien dėl techninio paraiškos pateikimo būdo.

LEA netinkamai pritaikė investicijų programos administravimo taisykles. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos finansų ministro 2022 m. birželio 22 d. įsakymu Nr. 1K-237 patvirtintomis 2021–2027 metų Europos Sąjungos fondų investicijų programos ir Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano „Naujos kartos Lietuva“ administravimo taisyklėmis, paraiškos pateikimas yra esminis teisinis faktas, nuo kurio siejami pareiškėjo įsipareigojimai ir reikalavimas nepradėti projekto iki kreipimosi dėl finansavimo. Investicijų programos taisyklėse nustatytas reikalavimas, kad projektas nebūtų pradėtas iki paraiškos pateikimo, tačiau jose nėra įtvirtinta nuostata, jog paraiška laikoma nepateikta ar neturinti teisinės reikšmės, jeigu ji pateikta per kito naudotojo paskyrą ar vėliau pakartotinai pateikiama techniniais sumetimais. Investicijų programos taisyklėse paraiškos pateikimas siejamas su paraiškos turiniu ir pareiškėjo identifikavimu, o ne su techniniais paraiškos pateikimo informacinėje sistemoje aspektais. Taisyklėse nenumatyta, kad pakartotinis paraiškos pateikimas, atliekamas siekiant pašalinti techninius pateikimo trūkumus, panaikina pirminės paraiškos pateikimo teisinę reikšmę arba perkelia paraiškos pateikimo datą materialiąja prasme. Pareiškėjas 2024 m. rugsėjo 4 d. pateikė Pirminę paraišką, kurioje buvo aiškiai nurodytas pareiškėjas, projektas ir prašomos paramos apimtis. Ši paraiška atitiko Taisyklėse nustatytus esminius paraiškos turinio reikalavimus. Pakartotinė paraiška buvo pateikta vėliau tik siekiant pašalinti techninio pobūdžio pateikimo trūkumą, tačiau Investicijų programos taisyklės nesuteikia LEA teisės tokį techninį pakartotinį pateikimą kvalifikuoti kaip naują paraišką, paneigiančią pirminio kreipimosi dėl finansavimo momentą. Tokiu būdu LEA, paraiškos pateikimo momentą susiedama išimtinai su Pakartotinės paraiškos pateikimo data, Investicijų programos taisyklėse nenustatytą techninį kriterijų paverė materialiąja sąlyga, lemiančia finansavimo skyrimą ar jo panaikinimą. Toks aiškinimas neatitinka Investicijų programos taisyklių teksto ir jų reguliavimo logikos. Antra, vadovaujantis Taisyklėmis, skatinamojo poveikio buvimas vertinamas paraiškos dėl pagalbos pateikimo momentu, t. y. pagal tai, ar pagalbos gavėjas pateikė paraišką iki projekto darbų pradžios. Šis vertinimas pagal savo pobūdį yra *ex ante* ir negali būti perkeltas į vėlesnius projekto įgyvendinimo etapus. Kitaip tariant, Taisyklėse yra įtvirtinta aiški stadijų atskyrimo logika: pirma, vertinama paraiška ir priimamas sprendimas dėl finansavimo skyrimo; antra, atskirame etape vertinamas projekto įgyvendinimas ir patirtų išlaidų tinkamumas, teikiant mokėjimo prašymą. Šios stadijos atlieka skirtingas funkcijas ir nėra tarpusavyje pakeičiamos. LEA, gavusi rangos sutartį mokėjimo prašymo stadijoje, šią informaciją panaudojo ne išlaidų tinkamumui ar projekto įgyvendinimo faktui vertinti, bet iš esmės pervertino jau priimtą sprendimą dėl finansavimo, konstatuodama tariamą skatinamojo poveikio nebuvimą ir panaikindama sprendimą dėl finansavimo. Tokiu būdu LEA perkėlė *ex ante* valstybės pagalbos suderinamumo vertinimą į *ex post* stadiją, nors toks vertinimo momentų sukeitimas nėra numatytas.

Nagrinėjant ginčą dėl valstybės pagalbos skyrimo ir jos panaikinimo, Komisija privalo vertinti ne tik nacionalinius teisės aktus, bet ir tiesiogiai taikytinas Europos Sąjungos (toliau – ir ES) teisės normas, kuriomis grindžiamas pats valstybės pagalbos teisinis režimas. 2014 m. birželio 17 d. Komisijos reglamentas (ES) Nr. 651/2014, kuriuo tam tikrų kategorijų valstybės pagalba skelbiama suderinama su vidaus rinka taikant Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 107 ir 108 straipsnius (toliau – ir Reglamentas (ES) 651/2014, Reglamentas) ir 2021 m. birželio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/1060 (toliau – ir Reglamentas (ES) 2021/1060) yra tiesiogiai taikomi teisės aktai, privalomi visoms valstybėms narėms ir jų institucijoms.

LEA netinkamai taikė Reglamento (ES) Nr. 651/2014 nuostatas. Pareiškėjas rėmėsi Reglamento (ES) 651/2014 6 straipsnio 2 dalimi; pažymėjo, kad joje aiškiai nustatyta, jog skatinamojo poveikio vertinimas siejamas su faktiniu pareiškėjo kreipimosi dėl pagalbos momentu, o ne su vėlesniais administraciniais sprendimais ar paraiškos nagrinėjimo stadijomis; rėmėsi Reglamento (ES) 651/2014 2 straipsnio 23 punkte apibrėžta sąvoka „projekto darbų pradžia“, kuri reiškia statybos darbų pradžią arba pirmą teisiškai įsipareigojantį įsipareigojimą užsakyti įrangą ar priimti kitą įsipareigojimą, dėl kurio investicija tampa negrįžtama, išskyrus parengiamuosius darbus, tokius kaip leidimų gavimas ar galimybių studijų atlikimas. Reglamentas aiškiai sieja projekto pradžią su ekonominiu ir teisiniu pareiškėjo įsipareigojimu įgyvendinti projektą, o ne su formaliais paraiškos administravimo aspektais. Nagrinėjamu atveju pareiškėjas 2024 m. rugsėjo 4 d. pateikė

rašytinę paraišką dėl pagalbos, kurioje buvo identifiikuotas pareiškėjas, projektas ir prašomos pagalbos apimtis. Rangos sutartis buvo sudaryta 2024 m. rugsėjo 5 d., t. y. po faktinio kreipimosi dėl valstybės pagalbos. Tai reiškia, kad pareiškėjo sprendimas priimti teisiškai įpareigojantį išipareigojimą dėl projekto įgyvendinimo buvo priimtas jau po paraiškos dėl pagalbos pateikimo, kaip to reikalauja Reglamento (ES) 651/2014 6 straipsnio 2 dalis. Tačiau LEA, vertindama skatinamojo poveikio buvimą, paraiškos pateikimo momentą sutapatino išimtinai su Pakartotinės paraiškos pateikimo data ir ignoravo Pirminės paraiškos pateikimo faktą, nors Reglamentas Nr. 651/2014 nenumato galimybės skirtingai vertinti paraiškos teisinės reikšmės priklausomai nuo techninių jos pateikimo aplinkybių. Tokiu būdu LEA skatinamojo poveikio vertinimą grindė ne Reglamente Nr. 651/2014 įtvirtintais kriterijais, o administraciniais paraiškos pateikimo formalumais, kurių šis reglamentas nenumato. Atsižvelgiant į tai, Sprendimas neatitinka ir yra nesuderinamas su Reglamento (ES) 651/2014 6 straipsnio 2 dalimi ir 2 straipsnio 23 punktu, nes skatinamojo poveikio buvimas buvo vertinas ne pagal faktinį kreipimosi dėl pagalbos ir projekto pradžią, o pagal formalią paraiškos administravimo schemą, kuri neturi teisinės reikšmės pagal šio Reglamento nuostatas.

LEA pažeidė Reglamento (ES) Nr. 2021/1060 nuostatas. Pirma, vadovaujantis Reglamento (ES) Nr. 2021/1060 63 straipsnio 1 dalimi, vadovaujančioji institucija atsako už tai, kad programa būtų valdoma laikantis gero finansų valdymo principo, t. y. užtikrinant teisėtą, veiksmingą, efektyvų ir tikslingą ES lėšų panaudojimą. Nagrinėjamu atveju LEA, mokėjimo prašymo vertinimo stadijoje panaikindama jau priimtą Sprendimą dėl finansavimo, nesiekė užtikrinti ES lėšų panaudojimo pagal jų paskirtį ir programos tikslus. Priešingai, buvo pasirinktas sprendimas, kuriuo teisėtai pateikta paraiška ir realiai įgyvendinamas projektas paliekami be finansavimo, nors projektas atitinka investicijų programos tikslą – skatinti atsinaujinančių energijos išteklių plėtrą. Toks LEA veikimas neatitinka Reglamento (ES) Nr. 2021/1060 63 straipsnyje įtvirtinto gero finansų valdymo principo, nes vietoje veiksmingo ir tikslingo lėšų panaudojimo buvo sudarytos prielaidos, kad ES lėšos liktų nepanaudotos, nesant nustatyto sukčiavimo, neteisėto lėšų naudojimo ar realios žalos Europos Sąjungos finansiniams interesams. Antra, pagal Reglamento (ES) Nr. 2021/106 73 straipsnio 2 dalį, programų valdymo ir kontrolės sistemos turi būti proporcingos, grindžiamos rizikos vertinimu ir užtikrinti, kad administracinė našta būtų kuo mažesnė, kartu saugant ES finansinius interesus. LEA sprendimas panaikinti visą finansavimą ne dėl išlaidų netinkamumo, ne dėl pažeidimų, susijusių su lėšų naudojimu, o vien dėl formalaus ir *ex post* atlikto projekto pradžios vertinimo, akivaizdžiai neatitinka proporcingumo reikalavimo, įtvirtinto Reglamento (ES) Nr. 2021/106 73 straipsnyje. LEA nevertino galimybės taikyti švelnesnes ir tikslingesnes priemones, pvz., vertinti atskirų išlaidų tinkamumą ar riboti finansavimą konkrečioms išlaidoms, nors tokios priemonės būtų leidusios pasiekti programos tikslus ir kartu užtikrinti ES lėšų apsaugą. Be to, LEA neįvertino, kad dėl pareiškėjo padarytos techninės klaidos ir vėlesnio Pakartotinės paraiškos pateikimo nebuvo padaryta jokios realios žalos viešajam interesui, kitiems paramos gavėjams ar pačiai paramos programai. Pareiškėjo projektas atitinka visus esminius reikalavimus, prisideda prie atsinaujinančios energetikos plėtos ir yra suderinamas su programos tikslais. Finansavimo panaikinimas dėl formalaus neatitikimo, esant faktiniam skatinamajam poveikiui ir projekto atitiktai materialiesiems reikalavimams, neatitinka gero finansų valdymo principo ir yra neproporcingas. Priešingai, toks sprendimas sukuria situaciją, kai teisėtai pateikta paraiška ir realiai įgyvendinamas projektas paliekami be finansavimo, nors projektas atitinka investicijų programos tikslą. Teismų praktikoje pabrėžiama, kad ne kiekvienas procedūrinio pobūdžio pažeidimas, net jei toks nustatomas, sudaro pagrindą naikinti sprendimą, jei nežymūs, neesminiai atitinkamo individualaus administracinio akto priėmimo procedūros pažeidimai, kurie neturi jokios įtakos sprendimo pagrįstumui, teismų praktikoje paprastai nelaikomi pagrindu pripažinti sprendimą neteisėtu ir jį panaikinti. LEA veiksmai, panaikinant finansavimą dėl formalios klaidos, kuriai pati institucija nurodė „ištaisymo“ būdą, yra ne tik neproporcingi, bet ir kenkia pasitikėjimui viešojo administravimo sistema bei ES fondų lėšų efektyviam panaudojimui. Daro išvadą, kad LEA, priimdama Sprendimą, pažeidė Reglamento (ES) 2021/1060 63 ir 73 straipsnių nuostatas. Šie pažeidimai sudaro savarankišką ir pakankamą teisinį pagrindą Sprendimo panaikinimui.

LEA Sprendimu pažeidė pareiškėjo teisėtus lūkesčius. Pagal ES ir Lietuvos Respublikos viešojo administravimo teisės principus, teisėtai priimtas individualus administracinis sprendimas sukuria pareiškėjui teisėtus lūkesčius, kad sprendimas galios ir jo pagrindu bus tęsiami atitinkami teisiniai ir faktiniai veiksmai, jeigu nėra nustatyta aiškių ir objektyvių pagrindų tokį sprendimą panaikinti. Nagrinėjamu atveju LEA 2025 m. sausio 20 d. sprendimu patvirtino pareiškėjo paraišką ir nustatė finansavimo sąlygas. Šis sprendimas priimtas atlikus paraiškos vertinimą pagal taikytinas taisykles ir nebuvo laikinas ar sąlyginis savo pobūdžiu. Todėl pareiškėjas turėjo pagrįstą teisėtą lūkestį, kad, laikydamasis nustatytų sąlygų ir įgyvendindamas projektą, jis galės gauti skirtą finansavimą. Teisėtų lūkesčių apsauga administracinėje teisėje reiškia, kad viešojo administravimo subjektas negali savo iniciatyva paneigti anksčiau sukurtą teisinio tikrumo, jeigu pats pareiškėjas veikė sąžiningai, atvirai ir laikydamasis jam nustatytų pareigų. Nagrinėjamu atveju nėra nustatyta, kad pareiškėjas būtų pateikęs melagingą informaciją, nuspėjęs reikšmingas aplinkybes ar kitaip piktnaudžiaujęs jam suteiktomis teisėmis. Priešingai, pareiškėjas, gavęs Sprendimą dėl finansavimo, ėmėsi projekto įgyvendinimo veiksmų, kurie objektyviai yra susiję su pasitikėjimu viešojo administravimo subjekto priimtu sprendimu. LEA sprendimas vėliau, jau mokėjimo prašymo stadijoje, paneigti anksčiau sukurtus teisėtus lūkesčius, remiantis nauju *ex post* atliktu vertinimu, iš esmės pažeidžia teisinio tikrumo ir administracinių sprendimų stabilumo principus. Reglamento (ES) Nr. 2021/1060 kontekste ES fondų administravimas grindžiamas ne tik finansinių interesų apsauga, bet ir patikimos, nuspėjamos, skaidrios administravimo aplinkos užtikrinimu projektų vykdytojams. Ypatingą reikšmę nagrinėjamu atveju turi aplinkybė, kad pareiškėjas, nustatęs Pirminės paraiškos pateikimo techninį trūkumą, susisiekė su LEA ir gavo darbuotojų rekomendaciją atšaukti Pirminę paraišką bei pateikti Pakartotinę paraišką teisingo subjekto vardu. Šis LEA veiksmas sukūrė pareiškėjui pagrįstus teisėtus lūkesčius, kad, vykdant institucijos nurodymus, techninis trūkumas bus ištaisytas ir tai neturės neigiamų pasekmių paramos gavimui. Lietuvos apeliacinis teismas yra pažymėjęs, kad teisės normos, reglamentuojančios teismo sprendimo trūkumų ištaisymą, turi būti taikomos ne formaliai, be kita ko, vadovaujantis teisingumo, protingumo, sąžiningumo kriterijais, kad būtų išvengta absurdiškų situacijų ir būtų realiai įvykdytas teisingumas. Šis principas analogiškai taikytinas ir administracinėse procedūrose, reikalaujant, kad institucijos veiktų nuosekliai ir nepiktnaudžiautų savo diskrecija, paneigdamos pačios sukurtus teisėtus lūkesčius. Atsižvelgiant į tai, LEA, panaikindama sprendimą dėl finansavimo praėjus reikšmingam laikotarpiui po jo priėmimo ir jau pradėjus projekto įgyvendinimą, pažeidė pareiškėjo teisėtus lūkesčius ir sprendimų stabilumo principą, toks veiksmas negali būti laikomas teisėtu ar proporcingu.

Pareiškėjo atstovas nurodė, kad posėdyje nedalyvaus, prašo bylą nagrinėti rašytine tvarka.

LEA atsiliepime nurodė, kad su pareiškėjo skundu nesutinka ir prašo skundą atmesti.

LEA atsiliepime nurodė, be kita ko, kad vykdo Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano „Naujos kartos Lietuva“ lėšomis finansuojamo JP „Investicinė parama saulės elektrinėms sausumoje“ vykdytojo funkcijas, vadovaudamasi Projektų administravimo ir finansavimo taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos finansų ministro 2022 m. birželio 22 d. įsakymu Nr. 1K-237 „Dėl 2021–2027 metų Europos Sąjungos fondų investicijų programos ir Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano „Naujos kartos Lietuva“ įgyvendinimo“ (toliau – ir PAFT), 2021–2030 metų plėtros programos valdytojos Lietuvos Respublikos energetikos ministerijos energetikos plėtros programos pažangos priemonės Nr. 03-001-06-03-02 „Didinti atsinaujinančių energijos išteklių dalį, užtikrinant atsinaujinančių išteklių integraciją į elektros tinklus“ aprašo 2 priedu „2021–2030 metų plėtros programos valdytojos Lietuvos Respublikos energetikos ministerijos energetikos plėtros programos pažangos priemonės Nr. 03-001-06-03-02 „Didinti atsinaujinančių energijos išteklių dalį, užtikrinant atsinaujinančių išteklių integraciją į elektros tinklus“ veiklos „Gamintojų ir gaminančių vartotojų investicijos į naujų atsinaujinančių energijos išteklių gamybos pajėgumų sukūrimą“ poveiklės „Investicinė parama saulės elektrinėms sausumoje“ projektų finansavimo sąlygų aprašas“, patvirtintu Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2022 m. rugsėjo 7 d. įsakymu Nr. 1-265 (toliau – ir Aprašas), kitais ES ir nacionalinės teisės aktais. Rėmėsi Aprašo 5.1, 9.3 papunkčiais ir 2024 m. rugsėjo 4 d. Kvietimo teikti paraiškas finansuoti JP

„Investicinė parama saulės elektrinėms sausumoje“ projektus, kvietimo Nr. 03-005-J-0001-J04 (toliau – ir Kvietimas) 6 2.6.10 papunkčiu, pažymėjo, kad projekto vykdytojas (pareiškėjas) negali iki paraiškos pateikimo dienos pradėti JP projekto įgyvendinimo. Pareiškėjas pagal Aprašo 2.10.21 papunkčio nuostatas, turėjo pateikti dokumentus, patvirtinančius, kad saulės elektrinė įrengta tinkamai, nepažeidžiant PAFT, Apraše ir Kvietime nustatytų reikalavimų, apie kurių žinojimą patvirtino pasirašydamas Pareiškėjo deklaraciją. Taigi, pareiškėjas žinojo (turėjo žinoti) apie Apraše ir Kvietime nustatytus reikalavimus, jog iki Paraiškos pateikimo LEA dienos jokia saulės elektrinės komponentų pirkimo pardavimo sutartis negalėjo būti sudaryta, nes pasirašė Pareiškėjo deklaraciją. Atsakovė taip pat rėmėsi PAFT 270–273 punktais dėl projektų vykdytojų pareigų. LEA įsitikinimu, Sprendime teisingai nurodytos teisės aktų nuostatos, susijusios su faktinėmis aplinkybėmis, patvirtinančiomis, kad pareiškėjas nesilaikė Apraše ir Kvietime nustatytų reikalavimų dėl JP projekto įgyvendinimo pradžios, todėl padarė tinkamą išvadą ir priėmė teisingą sprendimą.

Dėl pateiktos Paraiškos priėmimo momento atsakovė pažymėjo, kad paraiškos LEA yra teikiamos per paraiškų ir mokėjimų prašymų surinkimo įrankį *Submittable*, pareiškėjams pasirinkus jiems tinkamą kvietimą ir užpildžius privalomus laukus, pateikus privalomus dokumentus ir pateikus paraišką. Ši paraiška yra išsaugoma įrankyje ir fiksuojama konkrečia data, suteikiamas konkretus paraiškos numeris. Pateikta paraiška yra įvertinama, o nustačius paraiškos trūkumus, atsakingas projektų vykdytojas susisiektų su konkrečiu pareiškėju dėl paraiškos tikslinimo nustatydamas terminą šiems trūkumams pašalinti. Trūkumus ištaisius ar jų nenustačius, tokios paraiškos yra patvirtinamos. Tačiau pabrėžė, kad viskas vyksta pareiškėjų valia ir iniciatyva, pareiškėjai yra laisvi spręsti dėl paraiškos pateikimo bei paraiškos atsisakymo ar pakartotinio teikimo. Atitinkami veiksmai pareiškėjų atliekami paraiškų ir mokėjimų prašymų surinkimo įrankyje *Submittable* be atskiros LEA įsikišimo. Tais atvejais, kai pareiškėjas pateikęs paraišką ją nusprendžia atsiimti, tai fiksuojama įrankyje ir galutinai reiškia, kad jam paraiška neaktuali ir finansavimas nėra reikalingas. Analogiška situacija susiklostė ir šiuo atveju, kai buvo pateikta paraiška Nr. 03-005-J-0001-J04-00006, kurią pareiškėjas pats nusprendė atsiimti, atsiėmimo žinutėje nurodęs: „Paraiška supildyta kitos įmonės vardu.“ Visi pareiškėjai yra sąmoningi asmenys, kurie savarankiškai įsivertina galimybes ir norus įgyvendinti JP projektą. LEA neturėjo ir negalėjo kištis ar kitais būdais versti pareiškėją įgyvendinti JP projektą, jei jis nusprendė jo atsisakyti. Pareiškėjas sąmoningai nusprendęs vykdyti JP projektą, o paskui jo nusprendęs atsisakyti, yra visiškai laisvas tokius sprendimus padaryti, o LEA neturi jokios teisės ar galios tam turėti įtakos nei paraiškos, nei mokėjimo prašymo vertinimo stadijoje. LEA nevertina paraiškų, kurių pareiškėjai aiškiai ir nedviprasmiškai atsisako, kas ir yra užfiksuota šiuo atveju – pareiškėjas atsisakė Paraiškos sąmoningai ir kryptingai. Skunde minima, kad pareiškėjas konsultavosi su LEA darbuotojais ir todėl, pasak jo, pasirinko atsisakyti paraiškos Nr. 03-005-J-0001-J04-00006 ir teikti Paraišką, tačiau visais atvejais paraiškos gali būti teikiamos pačių pareiškėjų ar įgaliotų atstovų, kitų įmonių pateiktos paraiškos negali būti teikiamos ir tokios paraiškos atmetamos. Pareiškėjas akcentuoja, kad tai buvo išimtinai techninė klaida paraiškos Nr. 03-005-J-0001-J04-00006 pateikimas per kito naudotojo paskyrą, tačiau pareiškėjo pasirinktas šios, pasak jo, techninės klaidos sprendimo būdas nebuvo adekvatus padarytai tokiai, kaip teigiama, smulkiai klaidai, visa paraiška Nr. 03-005-J-0001-J04-00006 buvo atsiimta, kas yra lygus finansavimo gavimo atsisakymui. Juolab, sunku suprasti, kaip tokią klaidą, kai naudojamas svetima paskyra, kuria yra pateikiama svetima paraiška gali būti grynai techninė. Tai yra klaida, kai kažkoks asmuo teikia pareiškėjo konfidencialius duomenis arba pareiškėjas naudoja svetimo asmens paskyrą, kuriai sukurti panaudoti svetimo asmens asmeniniai duomenys ir tai yra daroma siekiant gauti paramos lėšas. Pareiškėjas neabejotinai prisiima visas rizikas, susijusias su tokių klaidų padarymu ir/ar netinkamų jų taisymu. Teisės aktai suteikia LEA galimybes, nustačius klaidas paraiškose, kreiptis į pareiškėjus dėl jų ištaisymo (Kvietimo 3.2.7 papunktis), informacijos dėl pareiškėjo padarytos klaidos LEA nesulaukė. Pareiškėjas savarankiškai nusprendė atsiimti pateiktą paraišką Nr. 03-005-J-0001-J04-00006, neįvertindamas su tuo galimai susijusių pasekmių ir savo rizika atsiėmė paraišką Nr. 03-005-J-0001-J04-00006, taip nutraukė šios paraiškos vertinimą bei jos vertinimo procedūra buvo baigta. LEA galėjo vertinti tik Paraišką, kurios pareiškėjas neatsiėmė ir kurią pateikė jau po Sutarties pasirašymo, t. y. 2024 m. spalio 1 d.

Atsakovė pasisakydama dėl netinkamai taikomų teisės aktų, nurodė, kad LEA, būdama JP vykdytoja, nagrinėdama paraiškas, mokėjimo prašymus, vadovaujasi PAFT, Aprašo ir Kvietime nurodytais reikalavimais. Vertindama pareiškėjo mokėjimo prašymą bei prie jos pridėtus dokumentus, gautą Sutartį, LEA nustatė, kad Sutartis buvo sudaryta iki Paraiškos pateikimo dienos (Paraiška pateikta 2024 m. spalio 1 d., o Sutartis įsigaliojo 2024 m. rugsėjo 5 d., Sutarties įsigaliojimo momentas ir Paraiškos pateikimo momentas skunde nėra ginčijamas). Pažymėjo, kad Reglamento 2 straipsnio 23 punkte nustatyti trys atskiri alternatyvūs kriterijai, kuriems įvykus konstatuojama darbų pradžia: 1) su investicija susijusių statybos darbų pradžia; 2) pirmasis teisiškai privalomas išipareigojimas užsakyti įrenginius; 3) bet kuris kitas išipareigojimas, dėl kurio investicija tampa neatšaukiama. Reglamento 2 straipsnio 23 punkte taip pat nurodyta, jog darbų pradžia nustatoma atsižvelgiant kuris iš nurodytų trijų įvykių įvyko pirmesnis. Aprašo 9.3 papunktyje ir Kvietimo 2.6.10 papunktyje aiškiai numatytas draudimas pradėti įgyvendinti JP projektą iki paraiškos pateikimo LEA dienos. Nustačius tokį faktą, LEA neturi jokios teisės aktais jai suteiktos alternatyvos kaip tik priimti sprendimą neskirti/neišmokėti finansavimo šiuos reikalavimus neatitinkančiam JP projektui. Pareiškėjas abu kartus pildydamas paraiškos formą, patvirtino, kad jis yra nepradėjęs JP projekto iki paraiškos pateikimo dienos. Tačiau akivaizdu, kad teikdamas Paraišką, klaidingai patvirtino, jog yra nepradėjęs JP projekto. Pareiškėjas kartu su paraiškomis visada teikia pasirašytą Pareiškėjo deklaraciją, kuria patvirtina, kad jam žinomos Kvietimo, Aprašo sąlygos ir reikalavimai. Pareiškėjas kaip juridinis asmuo turi būti rūpestingas bei atidžiai vykdyti savo veiklą. Pareiškėjas, sudaręs Rangos sutartį iki Paraiškos pateikimo, prisiėmė visas rizikas dėl tokių atliktų veiksmų ir pasekmių.

Atsakovė dėl teisėtų lūkesčių pažymėjo, kad pareiškėjas sąmoningai atsiėmė paraišką Nr. 03-005-J-0001-J04-00006, tokiu būdu nutraukdamas jos vertinimą ir užbaigdamas pradėtą vertinimo procesą, o tada nusprendęs teikti Paraišką ir iš naujo pradėdamas Paraiškos vertinimo procesą, neįsivertino, kad Sutartis įsigaliojo iki Paraiškos pateikimo momento, nors apie šiuos reikalavimus žinojo, bet tiesiog ignoravo ir jau Paraiškos pateikimo momentu žinojo neatitinkantis reikalavimų. Bet kuriuo momentu, paaiškėjus naujoms aplinkybėms, LEA turi teisę, ir kartu pareigą, kaip šiuo atveju, susipažinus su Sutarties turiniu ir paaiškėjus, kad Sutartis įsigaliojo iki Paraiškos pateikimo, kas neatitinka Aprašo 9.3 papunkčio ir Kvietimo 2.6.10 papunkčio reikalavimų, tik panaikinti Raštą dėl finansavimo skyrimo ir Mokėjimo prašymo nevertinti. Pareiškėjui lūkesčiai galėjo kilti tik tuo atveju, jei jis pats ar jo įgaliotas asmuo būtų pateikęs paraišką, šiuo atveju paraiška nebuvo pateikta jo paties ar jo įgalioto asmens ir tinkamu būdu, o tinkamai pateikus Paraišką, pareiškėjas negalėjo tikėtis, kad išvengs neigiamų pasekmių dėl Sutarties įsigaliojimo iki Paraiškos pateikimo. Pagal PAFT, Aprašo, Kvietimo reikalavimus, JP projektas turi atitikti bendruosius atrankos kriterijus visą JP projekto įgyvendinimo laikotarpį (PAFT 48 punktas), o taip pat ir 5 metus po jo (Kvietimo 2.14.1 papunktis), todėl yra nepagrįsta manyti, kad Paraiškos patvirtinimas užtikrina finansavimo gavimą, paaiškėjus naujoms aplinkybėms, Raštas dėl finansavimo skyrimo gali būti panaikintas, o jei pinigai buvo išmokėti, jie gali būti susigrąžinti, kad ir 5 metai po jų išmokėjimo. Pareiškėjai gali būti tikri, kad paaiškėjus aplinkybėms dėl jų teisės aktų nesilaikymo, finansavimas bus susigrąžintas.

Atsakovė rėmėsi LVAT praktika dėl viešojo administravimo srityje taikomo formalizmo principo, administracinio sprendimo turiniu keliamų reikalavimų. LEA, kaip JP vykdytojas, neturėjo kitos alternatyvos susiklosčiusiomis aplinkybėmis, t. y. turėdama pareiškėjo pateiktą mokėjimo prašymą ir prie jo pateiktus priedus (vienas iš kurių – Sutartis), kaip panaikinti Raštą dėl finansavimo skyrimo, nes pareiškėjui pagal nustatytas faktines aplinkybes, Aprašo ir Kvietimo nuostatas, negali būti išmokamas finansavimas. Skundžiamas sprendimas, LEA įsitikinimu, atitinka VAI 10 straipsnio 5 dalies 5, 6 punktuose įtvirtintus individualiam administraciniam aktui nustatytus reikalavimus, yra teisėtas ir nėra pagrindo jį naikinti pareiškėjo skunde nurodytais motyvais.

Atsakovės atstovas Komisijos posėdžio metu nurodė, kad su skundu nesutinka ir prašo jį atmesti kaip nepagrįstą. Paaiškino, jog paraiškų teikėjai patys valdo paraiškas, gali jas pateikti ir atsiimti per sukurtą sistemą. Mano, jog pareiškėjo teisėti lūkesčiai nebuvo pažeisti. Nagrinėjamu atveju pareiškėjas pats atsiėmė paraišką ir vėliau pateikė kitą paraišką.

Byloje nagrinėjamas ginčas dėl LEA Sprendimo teisėtumo ir įpareigojimo atlikti veiksmus.

Remiantis bylos medžiaga ir viešai prieinamais duomenimis, nustatyta, kad 2024 m. rugsėjo 4 d. paskelbtas Kvietimas (viešai prieinama adresu internete: <https://www.ena.lt/bg-kvietimai-saule/>, žr., kvietimas Nr. 03-005-J-0001-J04).

2024 m. rugsėjo 4 d. pateikta LEA paraiška Nr. 0006, joje nurodyta: „by (duomenys neskelbtini) in Investicinė parama saulės elektrinėms sausumoje (03-005-J-0001-J04). Skirta įmonėms, ūkininkams ir energetinėms bendrijoms, kai bent vienas dalininkas yra MVI/šį statusą atitinkantis ūkininkas“. Šioje paraiškoje nurodytas pareiškėjo pavadinimas – (duomenys neskelbtini)UAB, šio juridinio asmens kodas, direktorius, kiti duomenys.

Kaip matyti iš su atsiliėpimu pateikto ekranvaizdžio, siuntėjo profilyje nurodyta – (duomenys neskelbtini), (duomenys neskelbtini); skiltyje „Veikla“ nurodyta, kad atsiėmė (duomenys neskelbtini), paraiška supildyta kitos įmonės vardu.

Į bylą su atsiliėpimu pateikta pareiškėjo vadovo 2024 m. rugsėjo 3 d. elektroniniu parašu pasirašyta Pareiškėjo deklaracija, kuria patvirtinama: „1. Šioje paraiškoje ir prie jos pridedamuose dokumentuose pateikta informacija, mano žiniomis ir įsitikinimu, yra teisinga. 2. Esu susipažinęs (-usi) su JP projekto finansavimo sąlygomis, tvarka ir reikalavimais, nustatytais kvietime teikti paraiškas. 3. Man ar mano atstovaujamam JP projekto pareiškėjui yra žinoma, kad JP projektas įgyvendinamas pagal JP projekto sutartyje (jei tokia sudaroma), kvietime teikti paraiškas ir jame nurodytuose Europos Sąjungos ir Lietuvos Respublikos teisės aktuose nustatytas sąlygas ir tvarką.“

2024 m. spalio 1 d. LEA pateikta paraiška Nr. 0476; joje nurodyta: „by (duomenys neskelbtini) in Investicinė parama saulės elektrinėms sausumoje (03-005-J-0001-J04). Skirta įmonėms, ūkininkams ir energetinėms bendrijoms, kai bent vienas dalininkas yra MVI/šį statusą atitinkantis ūkininkas“; nurodytas pareiškėjas – (duomenys neskelbtini), UAB, kiti duomenys.

LEA 2025 m. sausio 20 d. priėmė Raštą dėl finansavimo skyrimo, kuriuo informavo pareiškėją, kad pareiškėjo paraiška patvirtinta, skiriamas finansavimas iki 187 097,11 Eur; skiriamas finansavimas yra valstybės pagalba pagal Reglamentą (ES) Nr. 651/201. Nurodyta, kad JP projekto finansavimo sąlygos ir reikalavimai nustatyti PAFT, Apraše ir Kvietime.

Pareiškėjas 2025 m. gruodžio 30 d. pateikė LEA Mokėjimo prašymą („Saulės kvietimo MP forma pildymui (03-005-J-0001-J04)“) su priedais (toliau – ir Mokėjimo prašymas).

Pateikta Rangos sutartis, sudaryta užsakovo – pareiškėjo ir vykdytojo (duomenys neskelbtini), pagal kurią vykdytojas įsipareigojo sumontuoti jam nuosavybės teise priklausančią 600 kW įrengtosios generuoti galios saulės šviesos energijos elektrinės įrangą ant užsakovui nuosavybės teise priklausančio žemės sklypo, perduoti įrangą užsakovui nuosavybės pilnai pagal šią sutartį atsiskaičius su vykdytoju ir, šalims susitarus, atlikti įrangos priežiūros ir aptarnavimo darbus sutartomis sąlygomis bei tvarka (Rangos sutarties 1.1 papunktis). Sutartis įsigalioja nuo jos pasirašymo datos ir galioja iki pilno įsipareigojimų įvykdymo (Rangos sutarties 10.2 papunktis). Sutartyje nurodyta jos data – 2024 m. rugpjūčio 29 d. Sutartis pasirašyta šalių atstovų elektroniniais parašais: pareiškėjo vadovo pasirašyta 2024 m. rugsėjo 4 d., vykdytojo vadovo – 2024 m. rugsėjo 5 d.

LEA 2026 m. sausio 21 d. priėmė skundžiamą Sprendimą, kuriuo, laikydamasi Apraše ir Kvietime nurodytos tvarkos, reikalavimų, vadovaudamasi VAĮ 10 straipsnio, Aprašo 9.3 papunkčio ir Kvietimo 2.6.10 papunkčio nuostatomis, atsižvelgdama į tai, kad Projekto vykdytojas jau teikdamas JP Projekto paraišką pateikė LEA neteisingą informaciją ir sudaręs 2024 m. rugsėjo 5 d. šalių elektroniniais parašais pasirašytą sutartį (pagal sutarties 10.2 papunktį sutartis įsigalioja nuo jos pasirašymo datos) iki paraiškos pateikimo dienos, pradėjo įgyvendinti JP projektą, panaikino Raštą dėl finansavimo skyrimo ir Mokėjimo prašymą paliko nevertintą. Nurodė, be kita ko, kad LEA, patikrinusi projekto vykdytojo pateiktą Mokėjimo prašymą su priedais bei įvertinusi 2024 m. rugsėjo 5 d. šalių elektroniniais parašais pasirašytą Saulės elektrinės rangos sutartį Nr. (duomenys neskelbtini), nustatė, kad projekto vykdytojas JP projektą (saulės elektrinės įrengimą) pradėjo anksčiau nei pateikė paraišką (2024 m. spalio 1 d.). Pažymėjo, kad projekto vykdytojas, pildydamas paraišką, patvirtino, jog JP projekto išlaidos yra tinkamos finansuoti tik nuo paraiškos pateikimo dienos (saulės modulių ar kitų komponentų pirkimo–pardavimo sutartys negali būti pasirašytos anksčiau nei pateikta paraiška, negali būti pradėti montavimo darbai). Todėl konstatavo, kad Projekto

vykdytojas nesilaikė Aprašo 9.3 ir Kvietimo 2.6.10 nurodyto reikalavimo nepradėti JP projekto įgyvendinimo iki paraiškos pateikimo bei pateikė neteisingą informaciją JP Projekto paraiškoje, kadangi jau buvo pradėjęs JP projekto įgyvendinimą iki JP Projekto paraiškos pateikimo.

Pareiškėjas su LEA priimtu Sprendimu nesutinka ir prašo jį panaikinti.

Ginčo teisiniams santykiams taikytini toliau nurodyti teisės aktai.

Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo 131 straipsnio 1 dalyje įtvirtintos LEA atliekamos funkcijos, tarp kurių – administruoti ir (ar) įgyvendinti priemonės, įskaitant finansinės paskatos priemonės, kuriomis didinamas energijos vartojimo efektyvumas ir saugumas, vystoma atsinaujinančių energijos išteklių energetikos plėtra (15 punktas). Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2021 m. balandžio 28 d. nutarimu Nr. 292 „Dėl strateginio valdymo metodikos patvirtinimo“ patvirtintos Strateginio valdymo metodikos 134.2 punkte nustatyta, kad jungtinis projektas – jungtinio projekto vykdytojo įgyvendinama grupė projektų, kuriais siekiama šiuos projektus jungiančio projekto tikslų ir kuriuos įgyvendinant jungtinio projekto būdu būtų pasiektas geresnis rezultatas ir investicijų kokybė, nei įgyvendinant pavienį projektą. Jungtinius projektus vykdo <...> ir Metodikos 8 priede nurodytos viešosios įstaigos. Jungtinio projekto vykdytojas, vadovaudamasis finansavimo šaltinių reglamentuojančiuose teisės aktuose nustatytais reikalavimais, atlieka jungtinio projekto projektų atranką, vertina paraiškas finansuoti jungtinio projekto projektus, atsako už jungtinio projekto įgyvendinimą ir stebėsenos rodiklių pasiekimą (prižiūri jungtinio projekto projektų įgyvendinimą ir jungtinio projekto projektų rezultatų pasiekimą), <...>. Jungtinio projekto vykdytojas turi teisę gauti iš jungtinio projekto projektų vykdytojų visą informaciją, kurios reikia jungtiniam projektui tinkamai įgyvendinti, teikia administruojančiajai institucijai su jungtinio projekto įgyvendinimu susijusią informaciją. Strateginio valdymo metodikos 8 priede „Strateginio valdymo sistemos dalyvių, galinčių atlikti jungtinių projektų vykdytojų funkcijas, sąrašė“ nurodytos institucijos, galinčios atlikti jungtinių projektų vykdytojų funkcijas, tarp jų – LAE (4 punktas).

PAFT (akto redakcija, galiojusi nuo 2024 m. rugpjūčio 14 d. iki 2024 m. spalio 30 d., t. y. Paraiškos pateikimo metu) įtvirtinta, kad JP vykdytojas, laikydamasis lygiateisiškumo, nešališkumo, skaidrumo, profesionalumo, efektyvumo, konfidencialumo principų, inicijuoja JP, prižiūri ir užtikrina tinkamą JP įgyvendinimą (261 punktas). Kiekvienas JP projektas turi atitikti Taisyklių 47 ir 48 punktuose nustatytus reikalavimus dėl projektų atitikties projektų atrankos kriterijams (263 punktas). 270. JP projekto vykdytojas privalo, įgyvendindamas JP projektą, pasiekti numatytus JP projekto rezultatus ir laikytis Taisyklėse, kvietime teikti paraiškas JP projektui ir JP projekto vykdytojui nustatytų reikalavimų (270 punktas). JP projekto vykdytojas už patirtas išlaidas ir pasiektus rezultatus atsiskaito JP vykdytojui. JP vykdytojo nurodymu JP projekto vykdytojas, teikdamas informaciją apie JP projekto dalyvius ir rengdamas JP projekto mokėjimo prašymus, naudoja formas, kurioms pritarė darbo grupė ir kurios skelbiamos svetainėje esinvesticijos.lt (273 punktas).

Apraše (akto redakcija, galiojusi nuo 2024 m. liepos 23 d. iki 2024 m. spalio 5 d., t. y. Paraiškos pateikimo metu) nustatyti JP specialieji finansavimo reikalavimai. Pagal Aprašą, galimas pareiškėjas – LEA (2.1 papunktis). Aprašo 2.10 punkte nustatyti reikalavimai JP projektams ir JP projektų pareiškėjams: Pagal Aprašą remiama JP projektų veikla – saulės elektrinių iki 500 kW (toliau – mažos galios saulės elektrinės) įrengimas (neapima jau pastatytos saulės elektrinės galios didinimo) (2.10.1 papunktis); pagal Aprašą teikiama finansavimo forma – dotacija (2.10.2 papunktis); paraiškos finansuoti JP projektą (toliau – ir paraiškos) teikiamos, vertinamos ir atrenkamos vadovaujantis PAFT, kvietime teikti paraiškas nustatyta tvarka ir JP vykdytojo vidaus procedūrų aprašu (2.10.5 papunktis).

Apraše nustatyta, kad pagal Aprašą JP projektams teikiama valstybės pagalba, kaip ji apibrėžta Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 107 straipsnyje. Finansavimas, skiriamas kaip valstybės pagalba JP projektams yra investicinė pagalba, kuri teikiama pagal Reglamento (ES) Nr. 651/2014 41 straipsnio 5 dalį, 6 dalį, 7 dalies a punktą, atsižvelgiant į I skyriaus nuostatas bei 1 straipsnio 2–5 dalyse nustatytus apribojimus. (Aprašo 5.1 punktas).

Aprašo 9 punkte nustatyti išlaidų tinkamumo finansuoti reikalavimai. Pagal Aprašo 9.1 papunktį, JP ir JP projekto išlaidos turi atitikti PAFT išdėstytus projekto išlaidų tinkamumo finansuoti reikalavimus. Aprašo 9.2 papunktyje nustatyta, kad JP projekto tinkamos finansuoti išlaidos: mažos

galios saulės modulių įsigijimo išlaidos; įtampos keitiklių įsigijimo išlaidos; mažos galios saulės elektrinės montavimo darbų išlaidos; kitų mažos galios saulės elektrinės įrengimui reikalingų komponentų įsigijimo išlaidos (mažos galios saulės elektrinės laikančiosios konstrukcijos, viršįtampių apsauga, kabeliai, kitos medžiagos (varžtai ir kiti montavimui reikalingi komponentai)). Pagal Aprašo 9.3 papunktį, Jeigu JP projektas, kuriam prašoma finansavimo, pradedamas įgyvendinti iki paraiškos pateikimo JP vykdytojų dienos (sudaroma mažos galios saulės modulių ar kitų Aprašo 9.2 papunktyje išvardytų komponentų pirkimo-pardavimo sutartis arba pradedami montavimo darbai), visas JP projektas tampa netinkamas ir jam finansavimas neskiriamas.

Kvietime nurodyta atsakinga institucija – LEA (1.1 papunktis). Finansuojama JP projektų veikla – saulės elektrinių iki 500 kW įrengimas (neapima jau pastatytos saulės elektrinės galios didinimo) (2.1 papunktis). Kvietimo 2.6 papunktyje nustatyti reikalavimai JP projektams. Šio papunkčio dalyje „Išlaidų tinkamumo reikalavimai“ nustatyta, kad jeigu JP projektas, kuriam prašoma finansavimo, pradedamas įgyvendinti iki paraiškos pateikimo LEA dienos (pasirašoma kvietimo 2.6 papunkčio 7 dalyje išvardytų komponentų pirkimo-pardavimo sutartis arba pradedami montavimo darbai), visas JP projektas tampa netinkamas ir jam finansavimas neskiriamas (2.6.10 papunktis).

Iš nurodyto teisinio reglamentavimo, matyti, kad LEA prižiūri ir užtikrina tinkamą JP įgyvendinimą, tikrina mokėjimo prašymus, o patvirtinus mokėjimo prašymą, išmoka finansavimo lėšas. LEA turi užtikrinti, kad JP projekto išlaidos atitiktų teisės aktuose įtvirtintus JP projekto išlaidoms taikomus reikalavimus. Tuo tarpu JP projekto vykdytojas, t. y. pareiškėjas, privalo, įgyvendindamas JP projektą, pasiekti numatytus JP projekto rezultatus ir laikytis Taisyklėse ir kvietime teikti paraiškas JP projektui ir JP projekto vykdytojų nustatytų reikalavimų.

Nagrinėjamu atveju LEA ginčijamu Sprendimu panaikino raštą dėl finansavimo skyrimo ir pareiškėjo Mokėjimo prašymą paliko nevertintą. LEA, įvertinusi 2024 m. rugsėjo 5 d. šalių pasirašytą Sutartį, nustatė, kad pareiškėjas JP projektą (saulės elektrinės įrengimą) pradėjo anksčiau nei pateikė Paraišką (Sprendime nurodyta 2025 m. sausio 22 d., tiksli Paraiškos pateikimo data 2024 m. spalio 1 d.) ir konstatavo, kad pareiškėjas nesilaikė Aprašo 9.3 ir Kvietimo 2.6.10 papunkčiuose nurodytų reikalavimų nepradėti JP projekto įgyvendinimo iki paraiškos pateikimo bei pateikė neteisingą informaciją Paraiškoje, kadangi jau buvo pradėjęs JP projekto įgyvendinimą iki Paraiškos pateikimo.

Nagrinėjamu atveju iš Sutarties turinio matyti, kad Sutartimi rangovas įsipareigojo sumontuoti jam nuosavybės teise priklausančią 600 kW įrengtosios generuoti galios saulės šviesos energijos elektrinės įrangą pareiškėjui priklausančiame žemės sklype. Įvertinus tai, kad Sutartyje nurodyta sudarymo data – 2024 m. rugpjūčio 29 d., o pareiškėjo atstovas ją elektroniniu parašu pasirašė 2024 m. rugsėjo 5 d., nesant jokių kitų duomenų apie sutarties pasirašymą ir pareiškėjui neginčijant Sprendime nurodytos aplinkybės, kad Sutartis sudaryta 2024 m. rugsėjo 5 d., laikytina, jog Sutartis sudaryta 2024 m. rugsėjo 5 d. Pareiškėjas Paraišką LEA pateikė 2024 m. spalio 1 d.

Kaip minėta, kad pagal Aprašo 9.3 papunkčio nuostatas, jeigu JP projektas, kuriam prašoma finansavimo pagal Reglamentą (ES) Nr. 651/2014 (šiuo atveju Paraiškoje nurodoma, kad finansavimo prašoma pagal šį reglamentą), pradedamas įgyvendinti (sudaroma mažos galios saulės modulių ar kitų išvardytų komponentų pirkimo-pardavimo sutartis arba pradedami montavimo darbai) iki paraiškos pateikimo JP vykdytojų dienos, visas JP projektas tampa netinkamas ir jam finansavimas neskiriamas. Iš esmės analogiška nuostata įtvirtinta Kvietimo 2.6.10 papunktyje.

Taigi, šiuo atveju, pareiškėjui sudarius Sutartį dar iki Paraiškos pateikimo, LEA Sprendime pagrįstai konstatavo, kad pareiškėja nesilaikė Aprašo 9.3 ir Kvietimo 2.6.10 papunkčiuose nurodyto reikalavimo. Esant šioms aplinkybėms, taikomos Aprašo 9.3 ir Kvietimo 2.6.10 papunkčiuose numatytos pasekmės – visas JP projektas tampa netinkamas ir jam finansavimas neskiriamas. Taigi, LEA, nustačiusi aplinkybes dėl Sutarties sudarymo iki Paraiškos pateikimo, neturi jokios kitos teisinės galimybės, kaip tik panaikinti pareiškėjui skirtą finansavimą, taip kaip reglamentuoja minėtos Aprašo ir Kvietimo nuostatos. Teisinio reglamentavimo nuostatos imperatyvios ir nesuteikia atsakovei jokių kitų galimų sprendimo priėmimo būdų. LEA yra viešojo administravimo subjektas, jos veiklos srityje taikomas formalizmo principas. Pagal LVAT praktiką, viešojo administravimo subjektui galioja administracinės teisės principas, nustatantis, jog viešojo administravimo subjektui

leidžiama tiek, kiek nustato įstatymas. Šis imperatyvas reiškia, kad viešojo administravimo subjektas neturi diskrecijos teisės peržengti jam nustatytos kompetencijos ribas ar veikti tokiu būdu, kokio nenumato teisės aktai (žr., pvz., LVAT 2024 m. lapkričio 6 d. sprendimą administracinėje byloje Nr. eA-704-662/2024 ir kt.).

Pažymėtina, kad pareiškėjas žinojo (turėjo žinoti) apie Apraše ir Kvietime nustatytus reikalavimus (tai, jog iki Paraiškos pateikimo LEA dienos jokia saulės elektrinės komponentų pirkimo-pardavimo sutartis negalėjo būti sudaryta), nes pasirašė Pareiškėjo deklaraciją. Šioje deklaracijoje pareiškėjas patvirtino, kad „1. Šioje paraiškoje ir prie jos pridedamuose dokumentuose pateikta informacija, mano žiniomis ir įsitikinimu, yra teisinga. 2. Esu susipažinęs (-usi) su JP projekto finansavimo sąlygomis, tvarka ir reikalavimais, nustatytais kvietime teikti paraiškas. 3. Man ar mano atstovaujamam JP projekto pareiškėjui yra žinoma, kad JP projektas įgyvendinamas pagal JP projekto sutartyje (jei tokia sudaroma), kvietime teikti paraiškas ir jame nurodytuose Europos Sąjungos ir Lietuvos Respublikos teisės aktuose nustatytas sąlygas ir tvarką.“

Komisija taip pat pasisako dėl pareiškėjo skunde nurodytų argumentų, jog LEA netinkamai nustatė paraiškos pateikimo datą ir su tuo susijusių argumentų dėl Pirminės paraiškos ir Pakartotinės paraiškos teisinio vertinimo. Iš bylos duomenų matyti, jog 2024 m. rugsėjo 4 d. pareiškėjas pateikė Pirminę paraišką. Tačiau iš kartu su atsiliepimu pateikto ekranvaizdžio, kuriame pateikti duomenys apie Pirminės paraiškos vertinimą, matyti, jog Pirminė paraiška buvo atsiimta nurodant priežastį, jog „paraiška supildyta kitos įmonės vardu“. Esant šioms aplinkybėms, vertintina, jog 2024 m. rugsėjo 4 d. pateiktą Pirminę paraišką pareiškėjas atsiėmė ir suprato šio veiksmo teises pasekmes. Pažymėtina, jog spręsdama dėl 2024 m. spalio 1 d. pateiktos Paraiškos finansavimo, atsakovė neturėjo teisinio pagrindo vadovautis 2024 m. rugsėjo 4 d. pateikta Pirmine paraiška ar joje nurodytais duomenimis (pateikimo data), kadangi minėta Pirminė paraiška buvo atsiimta. Komisija vertina, jog esant šioms aplinkybėms, atsakovė LEA galėjo vertinti tik 2024 m. spalio 1 d. pateiktą Pakartotinę paraišką, kurios pareiškėjas neatsiėmė.

Atsižvelgiant į visa tai, kas išdėstyta, įvertinusi byloje esančius duomenis ir vadovaudamasi nurodytu teisiniu reglamentavimu, Komisija prieina prie išvados, kad nagrinėjamu atveju LEA Sprendime pagrįstai nustatė, jog pareiškėjo Sutartis sudaryta iki Paraiškos pateikimo dienos ir vadovaudamasi Aprašo 9.3 papunkčio ir Kvietimo 2.6.10 papunkčio nuostatomis pagrįstai panaikino raštą dėl finansavimo skyrimo ir Mokėjimo prašymą paliko nevertintą. Ginčijamas Sprendimas yra pagrįstas objektyviais duomenimis, teisės aktų normomis, atitinka esminius VAI nustatytus administraciniam sprendimui keliamus reikalavimus, todėl nėra pagrindo jį panaikinti pareiškėjo skunde nurodytais argumentais. Netenkinus pareiškėjo reikalavimo dėl LEA Sprendimo panaikinimo, nėra pagrindo tenkinti ir išvestinį skundo reikalavimą – įpareigoti LEA iš naujo nagrinėti pareiškėjo pateiktą mokėjimo prašymą ir priimti naują teisės aktų reikalavimus atitinkantį sprendimą; įpareigoti LEA įvykdyti kitą Komisijos nurodymą, užtikrinant padaryto pažeidimo pašalinimą.

Pažymėtina, kad proceso dalyviai išdėstė daugiau argumentų, tačiau, Komisijos nuomone, jie niekaip nekeičia šiame sprendime padarytos išvados, todėl jų detaliau Komisija šiame sprendime nenagrinėja. Šiame kontekste pažymėtina, kad Europos Žmogaus Teisių Teismo ir Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo praktikoje ne kartą pažymėta, teismo pareiga motyvuoti priimtą sprendimą nėra suprantama kaip reikalavimas detaliai atsakyti į kiekvieną pareiškėjo argumentą (žr., pvz., 1994 m. balandžio 19 d. sprendimą byloje Van de Hurk prieš Nyderlandus (pareiškimo Nr. 16034/90); LVAT 2019 m. spalio 16 d. nutartį administracinėje byloje Nr. eA-814-492/2019).

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 20 straipsnio 1 dalies 1 punktu ir 22 straipsnio 1 dalimi, Komisija

n u s p r e n d ž i a :

Pareiškėjo uždarnosios akcinės bendrovės (duomenys neskelbtini) skundą atmesti kaip nepagrįstą.

Sprendimą per vieną mėnesį nuo sprendimo priėmimo bylos šalys turi teisę apskųsti Regionų administraciniam teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatyme nustatyta tvarka.

Komisijos posėdžio pirmininkas

Edvardas Jucius

Komisijos nariai

Vytautas Kurpuvesas

Inga Morkvėnienė